

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda yazılı yer alan sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın Prof. Dr. Vahit KIRIŞÇI tarafından, Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 99. maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygıyla dilerim. **01.08.2022**

Prof. Dr. Kamil Okyay SINDIR

İzmir Milletvekili

Dünya gıda üretimi ve tarımsal ürün ticaretinde, pandemi süreciyle ortaya çıkan ve Rusya – Ukrayna savaşı ile daha da derinleşen sorunlar yaşanmaktadır. Dünyada ve ülkemizde var olan ekonomik kriz, üreticilerimizi üretim konusunda olumsuz etkilemiştir. Artan girdi maliyetleri çiftçilerimizi her geçen gün üretimden uzaklaştırmaktadır.

Yüksek girdi maliyetleri yüzünden zarar etmekte olan üreticilerimiz, aynı zamanda tarımsal ürün ticareti sırasında elde edecekleri karı da kaybetmektedir. Ülkemizde tarım sektöründe yaşanan bu tür sıkıntıların önüne geçilebilmesi için, lisanslı depoculuk ve ürün ihtisas borsaları kurulması gibi adımlar atılmıştır. Atılan adımların üretici lehine olması beklenirken bu yatırımlar; devlet eliyle ve devlet kredileri kullanılarak, bu işin ticaretini yapan tüccarların daha da büyümesine imkân sağlamış ve tüccarların çiftçiye sömürmesi için kullanılır hale gelmiştir. 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu çerçevesinde 08.06.2018 tarihinde Türkiye Ürün İhtisas Borsaları kurulmuş ve 2019 yılı itibari ile elektronik ürün senetleri üzerinden işlem yapmaya başlamıştır. Kısa adı TÜRİB olan Türkiye Ürün İhtisas Borsasının temel amacı üreticiye fayda sağlamak olmasına rağmen, bu kuruluşun yönetim kurulunda ve ortakları arasında üretici temsilcilerinden hiçbir kurum bulunmamaktadır. Lisanslı depolar ve ürün ihtisas borsaları; üreticilerimize pazarlama kolaylığı, ürünlerinin kredilendirilebilmesi, ürünlerin arzının yetersiz olduğu dönemlerde üretici lehine olacak fiyatlardan pazara sunulabilmesi, mevsimsel ürün arzının daha uzun bir döneme yayılabilmesi, tarım ürünlerinin kullanıldığı sanayinin ürün planlanması, gıda güvenliği ve güvencesinin sağlanması için en önemli araçların başında gelmektedir. Ancak mevcut yapısı ile lisanslı depoculuk ve Türkiye Ürün İhtisas Borsası, ülkemizde özellikle üreticilerimiz tarafından yeterince bilinmemesi, önemi konusunda farkındalığın oluşmaması, üretici örgütlerinin ve

kooperatiflerin burada aktif rol almaması ya da aldırılmaması nedeniyle, tarımsal ürün ticaretinde üzerine düşen etkinliği yeterince gösterememiştir.

Üretim sürecinde alın teri döken çiftçilerimizin tarafıma aktarmış olduğu sorun ve tespitler ışığında, aşağıda yazılı yer alan sorularımın tarafınızdan yanıtlanmasını saygıyla dilerim:

1. Lisanslı depoculuk kanunu çıktığından bugüne kaç lisanslı depo açılmış ve nerelerde, kimler tarafından kurulmuştur? Lisanslı depo kuranlar devlet imkânlarından ve kredilerinden ne kadar yararlanmıştır?
2. Lisanslı depo kapasitemiz ürünlere göre bakıldığında ne kadardır? Yıllara göre artış oranı nedir?
3. Lisanslı depo kuran kaç üretici örgütü vardır? Lisanslı depo sahibi üretici örgütü var ise, devlet desteklerinden ve kredilerinden yararlanmış mıdır?
4. Lisanslı depolarda saklanan ürünlerin ne kadarı doğrudan üretici kaydı bulunan çiftçilerimize aittir? Ne kadarlık kısmı tüccar vasfı taşıyan şahıs ya da ortaklı şirketlere aittir?
5. Toplam elektronik ürün senedi kullanan kaç kayıtlı çiftçi vardır? Toplam işlem hacmi ne kadardır? Ülkemizde üretilen buğday, arpa, fındık ve pamuğun ne kadarlık kısmı elektronik ürün senedi yöntemiyle ticarete konu olmuştur? Ne kadarı lisanslı depolarda saklanabilmektedir?
6. Kısa adı TÜRİB olan Türkiye Ürün İhtisas Borsasının yönetim kurulunda çiftçi örgütü temsilcisi bulunmakta mıdır? Üreticileri koruyacak olan ve ürünlerini daha karlı satmasını düzenleyecek olan bu kurumda, ülke çiftçisi nasıl temsil edilmektedir?